

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek SSA Marek Boniecki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa G. M. (1)

przeciwko M. T. (1)

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 3 grudnia 2014 r. sygn. akt I C 444/14

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala i nakazuje ściągnąć od powoda G. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 382,82zł (trzysta osiemdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem poniesionych wydatków;**
- 2. nakazuje ściągnąć od powoda G. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 600zł (sześćset złotych) tytułem brakującej opłaty od apelacji, od uiszczenia której pozwana była zwolniona.**

sygn. akt I ACa 275/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy nakazał pozwanej M. T. (1) złożenie i doręczenie powodowi, Wojewodzie (...), Radzie Miejskiej w S. oraz (...) Kuratorowi Oświaty w K. oświadczenia na piśmie następującej treści: „ M. T. (1) przeprasza G. M. (1) za podanie w skardze z dnia (...)2013 r. nieprawdziwych informacji i oświadcza, że:

- Nieprawdą jest, że Dyrektor G. M. (1) nie przyznaje świadczeń gwarantowanych w Regulaminie Zakładowego Funduszu

Świadczeń Socjalnych;

- Nieprawdą jest, że (...)2013 r. nauczyciele byli wzywani do szkoły w celu podpisywania dokumentu, w którym zawarto nieprawdę poświadczoną podpisem i pieczęcią przez Dyrektora G. M. (1);
- Nieprawdą jest, że Dyrektor G. M. (1) nie realizuje przedmiotu „wychowanie (...)”;
- Nieprawdą jest, że Dyrektor G. M. (1) nie realizuje przepisów rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno– pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach;
- Nieprawdą jest, że Dyrektor G. M. (1) powierzał funkcję opiekuna praktyk wyjazdowych uczniów matce nauczycielki języka polskiego;
- Nieprawdą jest, że w 2010 r. Dyrektor G. M. (1) przygotował zwolnienia dla wszystkich nauczycieli;
- Nieprawdą jest, że w maju 2013 r. Dyrektor G. M. (1) nie zapewnił odbioru materiałów maturalnych od kuriera.

Twierdzenia te są nieprawdziwe, zaś podawane nieprawidłowości nie miały miejsca. Podanie tych nieprawdziwych informacji mogło naruszyć dobre imię G. M. (1) pełniącego funkcję Dyrektora Zespołu Szkół im. (...) w S. i M. T. (1) wyraża ubolewanie, że do tego doszło.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił i rozliczył koszty procesu.

Sąd I instancji ustalił, że powód pełni funkcję Dyrektora Zespołu Szkół im. (...) w S., gdzie zatrudniona była pozwana na stanowisku pedagoga szkolnego. Jednocześnie M. T. (1), będąc członkiem Międzyzakładowej Komisji (...) w S., objęta była ochroną na podstawie ustawy o związkach zawodowych.

W dniu 13 maja 2013 r. powód złożył pozwanej propozycję zmiany warunków pracy, tj ograniczenia jej etatu. Wobec nie przyjęcia przez pozwaną zaproponowanych warunków, pismem z dnia 15 maja 2013 r. powód wypowiedział jej dotychczasowe warunki pracy i płacy, proponując zatrudnienie w wymiarze 2/3 etatu. Wobec odmowy pozwanej, w dniu 29 maja 2013 r. - bez zgody zarządu Komisji Międzyzakładowej (...) w S. – powód wypowiedział pozwanej stosunek pracy.

M. T. (2), czując się pokrzywdzona wypowiedzeniem umowy o pracę, złożyła w dniu 29 sierpnia 2013 r. do Wojewody (...) skargę na działania powoda, zarzucając m.in., że

- powód „nie przyznaje świadczeń gwarantowanych w Regulaminie: zapomogi indywidualne, dofinansowanie do wypoczynku dzieci osób uprawnionych do korzystania z Funduszu; nie odpowiada na pisma pracowników... Świadczenie urlopowe zostało w ubiegłym roku wypłacone po tym, jak nauczyciele głośno wyrazili sprzeciw przeciw odroczeniu wypłat poza czasem gwarantowanym prawem...”

- „w szkole nie istnieją płatne zastępstwa, plany lekcji są chaotyczne nie istnieje książka zastępstw”

- „w dniu (...)2013 r. nauczyciele byli indywidualnie wzywani przez Sekretarkę do szkoły w celu podpisywania dokumentu, w którym zawarto nieprawdę (poświadczoną podpisem i pieczęcią przez Dyrektora)”

- „Dyrektor nie realizuje podstawy programowej wychowania do życia w rodzinie”

- „Dyrektor nie realizuje przepisów rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. ... powierza prowadzenie zajęć z podstaw psychologii nauczycielom bez kwalifikacji (nauczycielka języka polskiego, nauczyciel przedmiotów

zawodowych z gastronomii – wice dyrektor szkoły) mając nauczyciela z uznanymi kwalifikacjami do nauczania przedmiotu”

- „Dyrektor funkcję opiekuna praktyk wyjazdowych uczniów powierzał nauczycielce języka polskiego i jej matce”
- „mimo wielokrotnych próśb nauczyciela matematyki o dodatkowe godziny zajęć z matematyki Dyrektor nie reaguje, nie podnosi problemu, dodatkowe godziny przeznaczają na lekcje języka polskiego i psychologii”
- „w 2010 r. doszło do tak kuriozalnego zdarzenia, że Dyrektor przygotował zwolnienia dla wszystkich nauczycieli”
- „w maju doszło do nagannej sytuacji, kiedy to należało odebrać arkusze maturalne od kuriera. Dyrektor wyznaczył dwie osoby: p. M. J., wyznaczona do odbioru dokumentów nie przyjechała na dyżur. Skutek był taki, że kurier był wcześniej rano i nikogo nie zastał, przyjechał ponownie później i materiały odebrała wicedyrektor. Wiemy od dozorcy, że oprócz Wicedyrektor nikogo do odbioru dokumentów nie było”.

Na skutek tej skargi w placówce kierowanej przez powoda przeprowadzono kontrole.

Wizytator Kuratorium (...) w K. ustalił, że w dniu 26.04.2013 r. powód zapoznał Radę Pedagogiczną z projektem organizacyjnym na rok szkolny 2013/2014, w którym dla pozwanej zaplanowano 27/30 godzin pedagoga szkolnego oraz 2/18 godzin wychowania do życia w rodzinie. Powyższy przydział został pozytywnie zaopiniowany. Pozwana nigdy nie wniosowała do dyrektora lub wicedyrektora szkoły o udzielenie uczniom pomocy pedagogiczno – psychologicznej zgodnie z rozporządzeniem MEN z 17.11.2010 r., a pomoc taka była udzielana przez wychowawców klas i koordynowana przez wicedyrektora szkoły. W teczkach akt osobowych M. T. (1), M. J. i G. M. (2) znajdują się pisma dyrektora o uznaniu kwalifikacji za zbliżone do wymagań na stanowisku nauczyciela przedmiotu podstawy psychologii. Pisma te zostały wydane zgodnie z obowiązującym wówczas rozporządzeniem z 10.09.2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Kontrolująca potwierdziła natomiast zarzuty pozwanej, że dyrektor nie prowadzi księgi zastępstw doraźnych i są one dokumentowane jedynie w dziennikach lekcyjnych. Stwierdziła także dalsze nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą i wydała następujące zalecenia:

- „1. Przestrzegać kompetencji opiniujących Rady Pedagogicznej wynikających z art. 41 ust. 2 pkt 3 ustawy z 7.09.1991 r. o systemie oświaty
2. Dokumentować przydział zastępstw doraźnych nauczycielom.
3. Zatrudnić nauczycieli posiadających kwalifikacje do prowadzenia zajęć wychowania do życia w rodzinie i zajęć pedagoga szkolnego.
4. Przedstawić na zebraniu Rady Pedagogicznej plan nadzoru pedagogicznego zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia MEN z 10.05.2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego”.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w S. stwierdzono, że nieprawidłowe było to, że dyrektor nie wystąpił o zgodę w sprawie wypowiedzenia powódce stosunku pracy do organizacji związkowej i nie poinformował o niewłaściwej procedurze wręczenia wypowiedzenia. Komisja stwierdziła też, że uzasadniony był zarzut złego gospodarowania środkami z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz wskazała, że w tej sprawie podjęła już środki prawne Państwowa Inspekcja Pracy. Komisja nie stwierdziła natomiast nieprawidłowości w zakresie pozostałych zgłoszonych przez powodną zarzutów.

Uchwałą nr (...)z dnia 6 listopada 2013 r. Rada Miejska w S. uznała skargę pozwanej na działalność Dyrektora Zespołu Szkół w S. za częściowo zasadną.

Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Skarżysku Kamiennej uznał powoda winnym tego, że jako dyrektor Zespołu Szkół im. (...) w S. w dniu 29 maja 2013 r. wypowiedział pozwanej objętej ochroną na podstawie

ustawy o związkach zawodowych stosunek pracy bez zgody zarządu Komisji Międzyzakładowej (...) oraz że jako Dyrektor w okresie co najmniej od 1 stycznia 2013 r. do 1 sierpnia 2013 r. przeznaczał środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na cele inne niż działalność socjalna.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Skarżysku Kamiennej zasądził od Zespołu Szkół im. (...) w S. na rzecz M. T. (1) odszkodowanie za niewłaściwy tryb rozwiązania stosunku pracy i oddalił powództwo w przedmiocie przywrócenia pozwanej do pracy. Sąd stwierdził w uzasadnieniu, że rozwiązanie stosunku pracy było dokonane z naruszeniem przepisów o wypowiedaniu umów o pracę, gdyż pozwany nie uwzględnił, że powódka jest członkiem uprawnionym do reprezentowania organizacji związkowej wobec pracodawcy i trwałość jej stosunku pracy podlegała szczególnej ochronie. Mimo to Sąd uznał, że niecelowe jest przywrócenie powódki do pracy ze względu na silny konflikt pomiędzy powódką a dyrektorem pozwanej szkoły i częścią grona pedagogicznego oraz z uwagi na wciąganie uczniów w konflikt między nauczycielami. Z tych przyczyn Sąd zasądził na rzecz powódki odszkodowanie.

Sąd I instancji ustalił także, że w dniu 30 sierpnia 2011 r. powód powołał w szkole zespół wychowawczy ds. pomocy psychologiczno pedagogicznej, który pracował na podstawie planu pracy zatwierdzanego na każdy rok szkolny przez dyrektora.

W dniu 21 marca 2012 r. pozwana przeprowadziła posiedzenie samokształceniowe rady pedagogicznej mające na celu zapoznanie grona pedagogicznego z przepisami nowego rozporządzenia MEN z dnia 17.11.2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach.

W 2013 r. Dyrektor Zespołu Szkół im. (...) w S. borykał się z trudnościami finansowymi i kilkakrotnie środki na wypłaty wynagrodzeń dla nauczycieli pobierał z funduszu socjalnego, a następnie zwracał je. W kwietniu 2013 r. powód także nie dysponował pieniędzmi niezbędnymi do wypłaty wynagrodzeń. W związku z tym w dniu 30 kwietnia 2013 r. sekretarz Szkoły A. O. – na polecenie dyrektora - wezwała wszystkich nauczycieli do szkoły, aby podpisali ugodę sporządzoną i podpisaną wcześniej przez powoda, w której nauczyciele mieli wyrazić zgodę na późniejsze otrzymanie wynagrodzeń. Część nauczycieli ugodę podpisała, pozostali odmówili. Ostatecznie wynagrodzenia zostały wypłacone w ustawowym terminie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, odwołując się do treści art. 23 i 24 kc, uznał zgłoszone roszczenie za częściowo uzasadnione. Wskazał, iż zarzuty podniesione w piśmie pozwanej skierowanym do Wojewody (...) naruszały dobra osobiste powoda, M. T. (1) nie wykazała jednak prawdziwości części z nich, w zakresie wskazanym w sentencji wyroku. Skutkuje to przyjęciem, że w tym zakresie jej działanie było bezprawne, co uzasadnia istnienie jej odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc.

Od powyższego orzeczenia apelację wniosła pozwana M. T. (1), zarzucając:

- naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez ich dowolną interpretację;
- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i zasadami współzycia społecznego;
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu za podstawę wyrokowania twierdzeń zawartych w pozwie zamiast treści skargi pozwanej do Wojewody (...);
- pominięcie faktu, że pozwana jako przedstawiciel (...) działała w ramach krytyki i w interesie społecznym.

Z uzasadnienia tak skonkretyzowanych zarzutów wynika, iż pozwana podtrzymuje stwierdzenia zawarte w piśmie stanowiącym podstawę wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie, jak też przedstawia własną interpretację stwierdzeń uznanych przez Sąd za nieprawdziwe.

W konsekwencji pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie, o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanej jest uzasadniona.

Ustalenia dokonane w pierwszej instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. W istocie sprowadzają się one do powołania okoliczności niespornych, znajdujących potwierdzenie w przedstawionych do akt dokumentach. W przeważającej części dotyczą one treści zarzutów sformułowanych przez M. T. (1) w skardze skierowanej do Wojewody (...), wynikających z dokumentów dotyczących wyników przeprowadzonych kontroli na skutek tej skargi oraz odnotowania treści orzeczeń sądowych pozostających w związku ze sprawą. Jedyne w niewielkiej części odnoszą się one do innych okoliczności faktycznych, ustalonych za pomocą dowodów osobowych.

Ustalenia te nie są jednak pełne. Zważyć należy, że Sąd dysponował bogatym materiałem dowodowym, w tym z dowodów osobowych, dającym możliwość poczynienia dalszych ustaleń. Na tej podstawie zasadne jest uzupełnienie ustaleń faktycznych poprzez stwierdzenie następujących okoliczności.

Przede wszystkim wymaga odnotowania, że w Zespole Szkół im. (...) w S. istniał konflikt pomiędzy powodem i pozwaną oraz częścią grona pedagogicznego. Okoliczność ta znajduje odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu zawartym w wyroku Sądu pracy z dnia 26 listopada 2013 r..

Po drugie, odnotować należy, że skarga pozwanej z dnia 26 sierpnia 2013 r. została tak skonstruowana, iż rozpoczyna się od opisu postępowania powoda wobec pozwanej w związku z ograniczeniem jej etatu, by następnie przedstawić własną sytuację zawodową w kontekście sytuacji w szkole. Rozważania te przeplatane są zarzutami kierowanymi do powoda, mającymi obrazować jego postępowanie. Generalnie zarzuty te odnoszą się do opisywanych przez pozwaną sytuacji, stanowiąc jej interpretację tych zdarzeń.

Przechodząc do poszczególnych stwierdzeń, będących podstawą uwzględnienia powództwa wskazać należy, co następuje.

1. Zarzut związany z nie przyznawaniem świadczeń gwarantowanych w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych jest podnoszony w kontekście bezprawnego wykorzystywania przez powoda środków z Kasy Zapomogowo Pożyczkowej, mających świadczyć o wadliwych działaniach finansowych i naruszaniu praw pracowniczych oraz trudności w wypłacie świadczenia urlopowego.

2. Zarzut, że nauczyciele byli wzywani do szkoły w celu podpisywania dokumentu, w którym zawarto nieprawdę poświadczoną podpisem i pieczęcią przez powoda, dotyczy prawdziwego zdarzenia, związanego z podpisywaniem ugód przez nauczycieli w dniu 30 kwietnia 2013 r., wyrażających zgodę na późniejszą wypłatę wynagrodzenia. Zarzut ten stanowił zatem interpretację tych zdarzeń.

3. Zarzut, że powód nie realizuje przedmiotu „wychowanie do życia w rodzinie” został postawiony w kontekście twierdzenia, że pozwana jest jedynym nauczycielem posiadającym odpowiednie w tym zakresie kwalifikacje. To, że istniały trudności w zapewnieniu właściwej kadry dla tego typu zajęć dydaktycznych znalazło potwierdzenie w zaleceniach Kuratorium (...), w których polecono zatrudniać nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami.

4. Zarzut nie realizowania przez powoda przepisów rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach stanowi wyraz interpretacji obowiązków, jakie łączą się z prawidłową realizacją postanowień tego rozporządzenia. Zdaniem powódki – jak to wskazała w apelacji – realizacja ta winna się łączyć z innymi rodzajami działań niż podjęte przez powoda. Dodatkowo stwierdzić należy, że także Kuratorium

(...), w zaleceniach pokontrolnych, wskazała na potrzebę przedstawienia Radzie Pedagogicznej planu nadzoru pedagogicznego, wynikającego z tego rozporządzenia.

5. Zarzut powierzenia przez powoda funkcji opiekuna praktyk wyjazdowych uczniów matce nauczycielki wynikał z niespornych okoliczności, a to, że w trakcie jednego turnusu praktyk opiekunem grupy była nauczycielka języka polskiego, z którą na praktykach była jej matka. Faktem jest, że formalnie matka nauczycielki nie była opiekunem. Jednocześnie, jak wynika z zeznań świadków, w trakcie tego turnusu nauczycielka języka polskiego była jedynym opiekunem, podczas gdy na poprzednim turnusie, dla tej samej ilości uczniów było 2-ch opiekunów. Przedmiotowy zarzut jest zatem wynikiem interpretacji pozwanej w/w zdarzenia.

6. Podobnie zarzut, że powód w 2010 r. przygotował zwolnienia dla wszystkich nauczycieli jest wynikiem interpretacji zdarzeń przez pozwaną. Postępowanie dowodowe nie wykazało, by w rzeczywistości takie zwolnienia były przygotowywane przez powoda. Jednocześnie z zeznań niektórych świadków (jak np. J. K.) wynika, iż była mowa o zwolnieniu wszystkich nauczycieli – jak wskazała świadek, w jej przekonaniu miało to być po to, żeby było sprawiedliwie, dyrektor zwolniłby wszystkich, a potem zatrudniał na nowo.

7. Także zarzut, że dyrektor nie zapewnił odbioru materiałów maturalnych od kuriera wynika z interpretacji powódki rzeczywistych zdarzeń. W świetle treści zeznań świadków nie budzi wątpliwości, iż miała miejsce sytuacja, iż wyznaczona do odbioru materiałów nauczycielka nie przyjechała na termin przyjazdu kuriera i kurier musiał przyjeżdżać drugi raz. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadka T. T., J. S. i G. P.. Fakt, że na termin odbioru nie stawiała się wyznaczona do tego M. J. znajduje potwierdzenie w jej zeznaniach.

W tym stanie rzeczy podzielić należy ocenę prawną Sądu Okręgowego, że świetle treści art. 23 kc, zarzuty zawarte w skardze pozwanej naruszyły dobra osobiste powoda. W oczywisty sposób, zawarte w niej inkryminowane sformułowania w sposób negatywny oceniają osobę powoda i jego postępowanie.

Zgodnie z art. 24 kc, odpowiedzialność naruszydela dóbr osobistych uzależniona jest od bezprawności jego działania. Tym samym nie ponosi on odpowiedzialności, jeżeli jego działanie nie było bezprawne. Brak bezprawności wynikać może przede wszystkim ze zgody podmiotu prawa osobistego, z działania w ramach porządku prawnego, ze szczególnych przepisów prawnych, z wykonywania prawa podmiotowego, z konieczności ochrony innego wyżej postawionego dobra oraz z ogólnej klauzuli zasad współżycia społecznego.

W okolicznościach niniejszej sprawy istotne znaczenie ma pogląd, zgodnie z którym w dziedzinie ochrony dóbr osobistych zachodzą sytuacje, w których udzielenie ochrony uzależnione jest od ustalenia bezprawności subiektywnie zabarwionej tj. wówczas, gdy ocena bezprawności naruszenia dobra osobistego jest uzależniona od zawinonego działania sprawcy. I tak przyjmuje się, że oświadczenia składane na uzasadnienie obrony swych praw podmiotowych, składane wobec organów powołanych do udzielenia tej ochrony mogą być uznane za bezprawne tylko wtedy, gdy przedmiotowo nie służą obronie prawnej osobie działającej, a podmiotowo nie są podyktowane wolą działającego wystąpienia w obronie swego prawa. Przykładowo, w orzecznictwie Sądu Najwyższego został wyrażony pogląd, że „strona, która w procesie realizując przysługujące jej prawo do obrony, składa oświadczenia naruszające dobra osobiste drugiej strony, działa bezprawnie wówczas gdy przedstawia fakty i oceny ze świadomością niezgodności ich z prawdą. Chodzi przy tym o oświadczenia składane (tak w sprawach karnych i cywilnych) na uzasadnienie roszczenia skargi, względnie na uzasadnienie obrony, jeżeli wynikają one z uprawnień działającego, a więc gdy przedmiotowo zdolne są służyć obronie prawa osoby działającej i gdy podmiotowo podyktowane są wolą działającego - wystąpienia w obronie jego prawa” (wyrok SN z dnia 24 sierpnia 2011 r.; IV CSK 587/10).

Zważyć zatem należy, że pozwana sformułowała zarzuty co do osoby powoda i jego postępowania w skardze skierowanej do Wojewody (...), na skutek bezprawnego działania powoda (zwolnienia powódki z pracy), celem obrony swych praw. W zasadniczej części jej skarga dotyczy sytuacji związanej ze zwolnieniem jej z pracy, a inkryminowane zarzuty mają uzasadniać tezę, że wadliwe postępowanie wobec niej nie ma charakteru incydentalnego, lecz stanowi konsekwencje nieprawidłowych działań powoda jako dyrektora placówki oświatowej. Jej skarga skutkowałą wszczęciem postępowań kontrolnych, których efektem było potwierdzenie części zarzutów, wydania

zaleceń przez Kuratorium (...), jak też skazania powoda prawomocnym wyrokiem karnym za czyn związany ze zwolnieniem pozwanej z pracy.

Jakkolwiek część zarzutów nie znalazła potwierdzenia, to jednak w zasadniczej części ich sformułowanie znajdowało uzasadnienie w opisywanych przez pozwaną zdarzeniach. Zawarte w skardze sformułowania były nadinterpretacją tych zdarzeń bądź ich oceną (jak kwestia odbioru materiałów maturalnych, opieki nad praktykami wyjazdowymi, podpisywania ugód w dniu 30 kwietnia 2013 r. czy też zdarzenie związane planowanymi zwolnieniami wszystkich nauczycieli). Część z nich jest wynikiem odmiennej interpretacji obowiązków zawodowych czy organizacji pracy w placówce szkolnej, wynikających z przepisów prawa (kwestia realizacji wskazanego wyżej rozporządzenia, kwestia zapewnienia prawidłowego nauczania przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie).

Kontekst wypowiedzi pozwanej, przy uwzględnieniu okoliczności, do których te wypowiedzi się odwoływały powodują, że nie sposób uznać, by pozwana stawiała przedmiotowe zarzuty ze świadomością ich nieprawdziwości. Tym bardziej, że w zasadniczej części dotyczą one odmiennych interpretacji (bądź nadinterpretacji) rzeczywistych zdarzeń.

Nie można także uznać, że wypowiedź pozwanej ukierunkowana była wyłącznie na zdezawuowanie osoby powoda, z przekroczeniem granic wynikających z dopuszczalnej oceny działania osoby piastującej stanowisko kierownicze. Podkreślenia wymaga, iż powód, kierując placówką oświatową, musi się liczyć z negatywną oceną jego działań przez osoby jemu podległe, w tym także oceną - w jego odczuciu - niesprawiedliwą. Ryzyko istnienia odpowiedzialności cywilnoprawnej w przypadku skierowania przez osoby podległe służbowo niezasadnej skargi bądź nawet skargi niedostatecznie umotywowanej może bowiem prowadzić do uniemożliwienia kontroli prawidłowości działania osoby przełożonej, a w krańcowych wypadkach – do zniweczenia możliwości ochrony praw osób podległych służbowo.

W konsekwencji uznać należy, że podstawową motywacją pozwanej przy składaniu skargi była potrzeba ochrony własnych praw, a powołanie w niej spornych sformułowań wynikało z potrzeby należytego umotywowania tez dotyczących nieprawidłowego – zdaniem pozwanej – działania powoda jako dyrektora szkoły.

Skarga służyć miała zatem obronie praw pozwanej. Jej wypowiedź nie była skierowana do nieograniczonej liczby osób, lecz przesłana do organu władzy państwowej, a następnie przekazana do właściwych podmiotów, do kompetencji których należała ocena prawidłowości działania osoby kierującej placówką oświatową. Jakkolwiek podmiotem właściwym w tym zakresie nie był adresat skargi (Wojewoda (...)), to działania podjęte przez pozwaną w bezpośredni sposób ukierunkowane zostały i skutkowały weryfikacją prawidłowości działania powoda przez Kuratorium (...), właściwe organy gminy i Państwowej Inspekcji Pracy. Czynności kontrole doprowadziły do potwierdzenia części zarzutów i skutkowały wydaniem właściwych decyzji, w tym wydania zaleceń przez Kuratorium (...) i zainicjowaniem postępowania karnego przeciwko powodowi.

Skarga pozwanej podyktowana była także wolą wystąpienia w obronie swego prawa. W kontekście zawartych w skardze sformułowań nie sposób uznać, by jej wniesienie podyktowane było wyłącznie złą wolą pozwanej i miało na celu jedynie zdezawuowanie osoby powoda.

Podkreślenia także wymaga, iż sporne stwierdzenia, mające stanowić podstawę odpowiedzialności poznanej muszą być rozpatrywane w kontekście całej wypowiedzi pozwanej zawartej w skardze, z uwagi na cel jej złożenia. Nie jest uprawniony taki zabieg, który polega na wypreparowaniu z całości skargi części sformułowań, w oderwaniu od kontekstu ich przytoczenia. Przypomnieć należy, że przedmiotem roszczenia jest tylko część zarzutów kierowanych do powoda zawartych w skardze, przy czym także i w tym zakresie część z nich była uzasadniona.

W tym stanie rzeczy odpowiedzialność pozwanej za podniesienie pozostałych zarzutów, które nie znalazły potwierdzenia, musi być rozpatrywana w kontekście celu ich podniesienia, motywów działania pozwanej, tego, czy zgłaszane były ze świadomością ich nieprawdziwości oraz tego, czy – w kontekście występujących zdarzeń – były one przesadne. Takie okoliczności w niniejszej sprawie nie zachodzą. To wszystko w sytuacji, w której pozwana składając skargę w celu dochodzenia własnych praw nie może obawiać się, że poniesie odpowiedzialność prawną w sytuacji,

gdyby okazało się, że jej interpretacja zdarzeń, będąca podstawą sformułowania konkretnych zarzutów, nie znajdzie potwierdzenia bądź pozwana nie zadośćuczyni obowiązkowi ich wykazania.

W tym stanie rzeczy zasadne było przyjęcie, iż pomimo oceny, że część z podniesionych przez pozwaną zarzutów nie okazała się prawdziwa, jak też część z nich była wynikiem nadinterpretacji określonych zdarzeń, działanie pozwanej nie było bezprawne. Taka konkluzja musi prowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa.

Biorąc to pod uwagę Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 kpc, orzekł jak w sentencji.

O brakujących kosztach sądowych, których obowiązkowi nie miała obowiązkowi uiszczyć pozwana, orzeczono na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.jedn. Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 z późn.zm.) w zw. z art. 98 kpc.